

נזיר נח

ויקרא פרק יד פסוק ט

וְהָיָה בַיּוֹם הַשִּׁבְעִי יִגְלַח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זָקְנוֹ וְאֶת גְּבַת עֵינָיו וְאֶת כָּל שְׂעָרוֹ יִגְלַח וְכִבֵּס אֶת בְּגָדָיו וְרַחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר :

<p>ראש - מה ת"ל? לפי שנאמר גבי נזיר תער לא יעבור על ראשו, יכול אף נזיר מצורע כן? ת"ל: ראשו נזיר שהוא מצורע מגלח למרות האיסור לנזיר לגלח</p>	<p>דתנו רבנן: (ויקרא יד) ראש - מה תלמוד לומר? לפי שנאמר לא תקפו פאת ראש, יכול אף מצורע כן? ת"ל: ראש מצורע דוחה לא תעשה של הקפת הראש</p>	
<p>למ"ד מנזיר, קסבר: הקפת כל הראש לא שמה הקפה וכי אתא קרא - למידחי את לא תעשה ועשה עשה של מצורע דוחה לא תעשה ועשה</p>	<p>ואידך סבר: הקפת כל הראש שמה הקפה, וכי אתא קרא - למידחי לאו גרידא! עשה דוחה לא תעשה</p>	<p>הצעה 1 - לימא, הקפת כל הראש תנאי היא</p>
<p>וכי אתא קרא - למידחי את לא תעשה ועשה</p>	<p>וכי אתא קרא - כגון שהקיף ולבסוף גילח, כיון דאילו גלחיה בחד זימנא לא מיחייב, כי הקיף ולבסוף גילח נמי לא מיחייב. קוש: ומי כתב קרא הכי? והאמר ריש לקיש: כל מקום שאתה מוצא עשה ול"ת, אם אתה יכול לקיים את שניהם - מוטב, ואם לאו - יבוא עשה וידחה את ל"ת!</p>	<p>הצעה 2 רבא - דכ"ע - הקפת כל הראש לא שמה הקפה</p>
<p>אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה שאלה: ומאן דמוקים לקרא למידחי ל"ת ועשה, לאו גרידא מנליה? תשובה: יליף מגדילים, דאמר קרא: (דברים כב) לא תרכס פעטנ ותניא: לא תרכס פעטנ - הא גדילים תעשה לך מהם. שאלה: ומאן דמפיק ליה לראשו לעשה ולא תעשה, לילף מפקט שמצורע דוחה איסור גילוח זקן של כהן (עשה) - ופאת פקנס לא יזחן; לא תעשה - קושי 'הו' לא יזחן (כא) תשובה: וליתעמיד, דקיימא לן בעלמא דלא אתי עשה ודחי את ל"ת ועשה, לילף מכהן דדחי! אלא מכהן לא ילפינן, מה לכהן שכן לאו שאינו שוה בכל, נזיר מכהן נמי לא יליף, שכן לאו שאינו שוה בכל. עוד שאלה: ומאן דמוקים להאי ראשו בנזיר, למה לי פקט? תשובה: מיבעי ליה לכדתניא: פקט - מה ת"ל? לפי שנאמר ופאת פקנס לא יזחן, יכול אף כהן מצורע כן? ת"ל: פקט. ומנלן דבתער? דתניא: ופאת פקנס לא יזחן - יכול אף גילוח במספרים יהא חייב? ת"ל: וזא תשחית; אי לא תשחית, יכול ליקטן במלקט ובריהטני חייב? ת"ל: ופאת פקנס לא יזחן, איזו גילוח שיש בו השחתה? הוי אומר: זה תער</p>	<p>אתי עשה ודוחה לא תעשה שאלה: ומאן דנפקא ליה מראשו, מ"ט לא נפקא ליה מגדילים? תשובה: לכדרבא הוא דאתא: דרבא רמי, כתיב: (במדבר טו) ותע על ציצית הכנף, מין כנף פתי תכדת, וכתיב: (דברים כב) לא תרכס פעטנ צנו ופשתים יזחו, הא כיצד? צמר ופשתים - פוטרים בין במינן בין שלא במינן, שאר מינין - במינן פוטרין, שלא במינן אין פוטרין. עוד שאלה: והאי תנא דמפיק לראשו ללאו גרידא, דאתי עשה ודחי את לא תעשה ועשה מנלן? תשובה: נפקא ליה מזקנו, דתניא: פקט - מה ת"ל? לפי שנא' (ויקרא כא) ופאת פקנס לא יזחן, יכול אף כהן מצורע כן? ת"ל: פקט. שאלה: ומאן דמפיק ליה להאי ראשו ללאו גרידא, למה לי למיכתב ראשו ולמה לי למיכתב פקט? תשובה: משמע למידחי לאו גרידא, ומשמע למידחי ל"ת ועשה, הילכך שקול הוא ויבואו שניהן! כהן מנזיר לא יליף - שכן ישנו בשאלה, נזיר מכהן לא יליף - שכן לאו שאינו שוה בכל, ובעלמא לא ילפינן מינייהו, משום דאיכא למיפרך, כדאמרן.</p>	<p>הצעה 3 - דכ"ע - הקפת כל הראש שמה הקפה.</p>